Flå kommune
postmottak@flaa.kommune.no

Drammen, 20. januar 2023

Dette brevet sendes på vegne av følgende frivillige organisasjoner i Buskerud: DNT Drammen og Omegn, Kongsberg og Omegns Turistforening, DNT Ringerike, Norges Jeger- og Fiskerforbund Buskerud, Naturvernforbundet i Buskerud, Birdlife Norge avd. Buskerud, Drammen klatreklubb, Buskerud KFUK-KFUM Speidere, Buskerud orienteringskrets, NOTS Drammen og Omegn, Buskerud Botanisk forening, Skogselskapet i Buskerud og Telemark.

KLAGE PÅ PLANVEDTAK

Detaljregulering for Høgevarde HV17 a, b, c.

Flå kommune

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Buskerud er et samarbeidsnettverk bestående av 14 regionale natur- og friluftslivsorganisasjoner i Buskerud. Til sammen representerer vi i overkant av 30.000 medlemmer med betydelige allmenne interesser og kunnskap innen naturvern, landskap og friluftsliv.

FNF Buskerud, på vegne av støttende organisasjoner, ønsker med dette å klage på vedtaket for detaljreguleringsplan for Høgevarde HV17 a, b, c, vedtatt 15. desember 2022.

Planforslaget legger til rette for frittliggende hyttetomter tilrettelagt med adkomstveger, strøm, vann- og avløp, kulvert, skiløyper, turstier, akebakke, friluftsområder og sykkelsti/flerbrukssti på et område på 233 daa. Planområdet ligger på over 800 meter, og består av skog og myr.

Vår klage er begrunnet ut i fra følgende forhold:

- **Naturmangfoldloven**
- **Konsekvensutredning**
- **Naturverdier**
- **Høgevarde renseanlegg**

- **Friluftslivsverdier**
- **Bærekraftig høyfjellsdestinasjon?**

Naturmangfoldloven

Kommunedirektøren vurderer at detaljreguleringsplan for HV17abc ivaretar viktige miljøhensyn, samtidig som det tilrettelegges for utbygging i området.

I kommunestyremøtet 15.12.2022 ble det gjort følgende vurderinger knyttet til naturmangfoldloven:

§8 Kunnskapsgrunnlaget: Det er gjennomført søk på registreringer på nettapplikasjoner, og det er gjennomført befaringer av biolog ved utarbeidelse av tidligere konsekvensutredning. **Det er ikke registrert noen arter eller forekomster av interesse.**

§9 Føre-var-prinsippet: Det vurderes som **lite sannsynlig at tiltaket vil medføre vesentlig – det vil si alvorlig eller irreversibel skade på landskap, økosystemer, andre naturtyper eller arter**. Det er derfor vurdert at det ikke er nødvendig å innhente ytterligere kunnskap om dette.

§10 Økosystemtilnærming og samlet belastning: I planarbeidet er det vurdert om tiltaket vil ha en negativ påvirkning på landskap og økosystemer, naturtyper og arter. Det er vurdert om den samlede belastningen av herværende tiltak og øvrige tiltak i nærområdet vil gi en negativ virkning på naturmangfoldet. Dette er vurdert, og det er **ikke fremkommet noen åpenbare negative konsekvenser**.

§11 Kostnadene ved miljøforringelse: Det er **ikke registrert noen arter eller andre registreringer av interesse**, og følgelig vil det ikke være et relevant forhold i denne saken.

Planarbeidet bygger på en konsekvensanalyse utført i 2001, og feltarbeid utført i 2011.

«*Etter denne gjennomgangen er det konkludert med at verken planen eller tiltaket havner inn under krav til konsekvensutredning. Planen og tiltaket forventes ikke å ha vesentlige virkninger på miljø eller samfunn*». Planbeskrivelse 1.3. Konsekvensutredning.

FNF Buskerud mener at dette kunnskapsgrunnlaget ikke er godt nok mht. omfang og grad av oppdatering til at kommunen kan fatte et vedtak i saken. Feltarbeidet er utført for over ti år tilbake i tid, og digitale registreringer (bl.a. artsdatabanken.no) er avhengige av at noen har vært på befaring i området og gjort registreringer.

Natur og kima har endret seg mye de siste tiårene, og vi mener at kommunen må kreve en ny konsekvensutredning av området basert på oppdatert kunnskapsgrunnlag. Blant annet er den norske rødlista revidert siden 2011.

Konsekvensutredning

Forskrift om konsekvensutredninger § 10.Kriterier for vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn:

I vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, skal det ses hen til egenskaper ved planen eller tiltaket, jf. annet ledd og planen eller tiltakets lokalisering og påvirkning på omgivelsene. Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om

planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

a) verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven

b) truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv[1].

Grunnlaget for planarbeidet på Høgevarde HV17 a, b, c, er områdereguleringsplan for Gulsvikfjellet som ble vedtatt 19. februar 2015 mht. større videreutvikling av hytte- og fritidsområder i Gulsvikfjellet.

Konsekvensutredning Gulsvikfjellet:

Ifølge planbeskrivelsen bygger planarbeidet på konsekvensanalyser og andre utredninger fra 2001. Registering av naturverdier og naturtyper som konsekvensanalyse ble gjennomført i løpet av 2011-2012 av Asplan Viak v/naturviter Rein Midteng[2].

FNF Buskerud er kritiske til at det er over tjue år siden konsekvensanalysen ble utarbeidet og at det er over ti år siden feltarbeidet ble gjennomført. Se vår konklusjon til pkt. Naturmangfoldloven, s. 2.

Naturverdier

Kunnskapen om naturverdiene innenfor planområdet er som påpekt over svak og ikke oppdatert. At området ikke har registrerte forekomster i Naturbase eller Artsdatabanken betyr ikke at det ikke kan være det. Kommunen må kreve en ny kartlegging av området til relevante årstider.

Myr

Ifølge planbeskrivelsen skal det tas det hensyn til myr i planarbeidet.

Planen tar mest mulig hensyn til myrområdene ved å regulere mest mulig av myrområdene til LNF, se figuren under (kart tilsendt fra Flå kommune på forespørsel). Områdene markert i lysegrønt overføres til LNF- områder.

[1] Forskrift om konsekvensutredninger - Lovdata
[2] Revidert Planbeskrivelse med KU - Gulsvikfjellet.pdf (gisline.no)

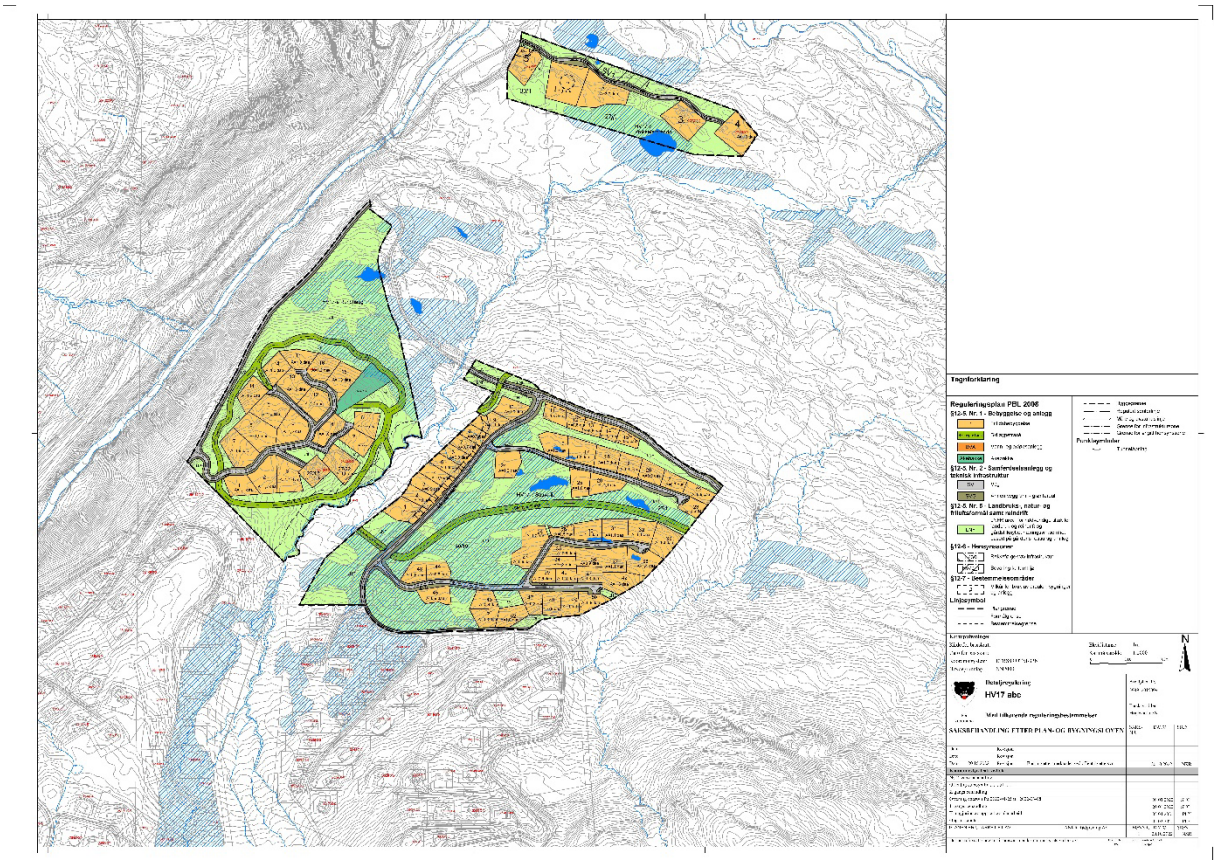

Grinaker Utvikling AS/ Høgevarde AS gjennomførte etter innsigelse fra Statsforvalteren i Oslo og Viken, en grundigere kartlegging av myr i området, sommeren 2021. Fra rapporten:

«*Ved utbygging i områder med myrhabitat vil en vanlig utfordring være at myra «punkteres», dvs. at ny utgraving eller annen terrengbearbeiding fører til at vann siger ut av myra og den tørker ut. Dette vil i neste omgang medføre at myras evne til karbonlagring blir redusert og man får en endring av vegetasjonssamfunnet som er tilpasset andre fuktighetsforhold. Vi anser denne problematikken som aktuell innenfor dette planområdet, men med et begrenset omfang, siden det er små areal med myr på flatmark, og liten dybde av torvmasser på disse myrene. Det meste av lia består av hellende terreng (sigevannsmyr), der det er kontinuerlig sig av vann gjennom jordsmonnet, og økt drenering nedstrøms derfor får mindre betydning. Her må det også påpekes at sigevannstrømmen allerede er punktert av eksisterende vei (Sauvallvegen) i overkant av utbyggingsarealet, uten at dette så ut til å påvirke myrdraget nedover i nevneverdig grad. Videre må det også påpekes at drenering av myr er en sen prosess, og det tar ofte flere år før en ser endring i vegetasjonssamfunnene*[3].

Med bakgrunn i kartlegging av myr, er plankartet justert slik at mindre myr blir tatt med i planen. Arealene som myrområdet utgjør, er om lag 40 daa. Dette utgjør 40% prosent av det totale arealet i planen. Planbeskrivelsen konkluderer med at den «samlede belastningen er akseptabel».

FNF Buskerud er glad for at utbygger har gjort en grundig kartlegging av myr i området. Vi mener allikevel at man ikke overhodet bør bygge på slike myrdekte områder.

Myrarealet i Norge er gjennom de siste 80 årene redusert med en tredel på grunn av grøfting, oppdyrking, skogplanting, torvuttak og utbygging. Regjeringen og Statsforvalteren jobber i dag

[3] Naturrestaurering AS

med å restaurere myr. De jobber også for å få kommuner og private grunneiere til å bidra i restaureringsarbeidet. Da er det et paradoks at det fremdeles bygges nye hyttefelt og veier på myr.

1 FNF Buskerud og Naturvernforbundet på befaring på Høgevarde 2021

Skog

Det er i skogen vi finner flest arter, og det er derfor ikke overraskende at flest *truede arter* finnes her. Av totalt 2752 *truede arter* på Rødlista 2021 lever 1330 arter (48,3 %) helt eller delvis i skog. Mange av disse artene er spesialister knyttet til bestemte livsmiljø. I skog er det flest *truede arter* fra artsgruppene sopper (387 arter), biller (232 arter), laver (167 arter), tovinger (137 arter) og sommerfugler (121 arter)[4].

Forskning viser at fjellfuglbestandene er redusert med ti prosent over hele Europa siden 2000. Her i Norge opplever vi en markant nedgang i fuglebestander som lirype, fjellrype, gjøk, heipiplerke, gråsisik, bjørkefink, lappspurv, sivpurv og snøspurv.

Hovedårsaken i nedgangen i fjellfuglbestandene skyldes i hovedsak klimaendringer og nedbygging av areal (artenes leveområder). Nedbyggingen er ikke bare et arealbeslag, men også en kilde til økt forstyrrelse og lyd- og lysforurensning.

FNF Buskerud mener det må gjøres en ny, grundig, vurdering av det biologiske mangfoldet i skog i området. I planbeskrivelsen står det at «*Planforslaget har liten negativ påvirkning på delområdets landskapskarakter så fremt man gjør tiltak for å sikre god terrengtilpasning og bevaring av*

[4] Status for truete arter i skog (artsdatabanken.no)

***tregrupper i byggeområdene*». Vi mener at dette ikke stemmer, og at fjerning av sammenhengende skog vil ha stor innvirkning på området.**

Høgevarde renseanlegg

I planbeskrivelsen står det at ««*Det er utbygd vann- og avløpsnett i regi av Høgevarde AS i nærområdet*» og «*Det er ikke registrert forurensning i form av vann-/avløpsanlegg eller grunnforurensning innenfor plangrensene, eller i nærheten*»

Høgevarde renseanlegg har ikke klart rensekravene sine siden hyttebyggingen startet i området. I rapport fra Asplan Viak står det at det ikke foreligger analyseresultater eller dokumentasjon på driftsforhold fra tidligere driftsår (2010 – 2019) for renseanlegget, og det er heller ikke sendt inn årsrapport til Flå kommune. Unntaksvis er det tatt ut vann- og algeprøver i vassdraget. I denne perioden har det vært en driftsavtale med leverandør, med ett årlig servicebesøk.

Analyseresultatene fra 2020 viser at renseanlegget ikke har klart rensekravene siden de begynte å utføre analyser. Det er heller ikke tilstrekkelige analyser fra utløp sandfilterbassenger for å beregne utslippet til elva.

Vi mener at dette er sterkt kritikkverdig, og viser at renseanlegget ikke er prosjektert/ dimensjonert på en måte som tar naturmangfoldloven på alvor. Høgevarde AS må framvise bedre dokumentasjon og utføre bedre analyser som viser at de er villige til å ta vare på natur og vannmiljø i sine hytteprosjekter som i utgangspunktet er kraftig inngrep i naturen.

Planlagte hytter fremkommer langt viktigere enn å vise varsomhet, ref. naturmangfoldloven § 6:

§ 6.(generell aktsomhetsplikt)

Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i §§ 4 og 5. Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

Se også § 9:

§ 9.(føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

Friluftslivsverdier

De enkle tur- og friluftslivsopplevelsene på fjellet forringes av store, nye hyttefelt. Naturen med dyre- og planteliv blir påvirket negativt og redusert. Andre konsekvenser er som nevnt over støy og lysforurensning.

I Naturbase står området oppført som «ikke kartlagt friluftslivsområde[5]». Det er allerede mange hytter i området, med turstier og skiløyper. Vi ber om en nøyere kartlegging av friluftslivsbruken i området, og at dette legges inn i naturbase og på Ut.no.

Bærekraftig høyfjellsdestinasjon

Høgevarde AS markedsfører seg som *en bærekraftig hyttedestinasjon*, og at *bygging gjennomføres i tråd med FNs bærekraftsmål*.

FNF mener at den pågående hyttebyggingen som berører/ påvirker myr og uberørt natur, derimot hindrer klimaarbeidet. Den store veksten av fritidshus er blant de viktigste årsakene til nedbygging av urørt natur, økende biltrafikk og store klimautslipp.

Hva vil det si å være bærekraftig?

Store norske leksikon: *En bærekraftig utvikling vil si en utvikling som tilfredsstiller behovene til menneskene som lever nå, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov. Diskusjoner om bærekraft dreier seg særlig om å bekjempe miljøproblemer, fattigdom og nød, og er gjerne inspirert av FNs bærekraftsmål*».

I planbeskrivelsen beskrives Gulsvikfjellet som «*et godt helårstilbud til dagens og framtidig brukere i området*». Økte strømutgifter har derimot vist at flere nå lar hyttene stå tomme på vinteren.[6]. Vi mener dette er det motsatte av å være bærekraftig.

2 Kan store beslag av uberørte naturområder være bærekraftig?

[5] Naturbase faktaark
[6] Finansavisen: Nå koster hytta deg 440.000 i året (inyheter.no)

Historisk avtale på Naturtoppmøtet

På Naturtoppmøtet i Canada i desember 2022 (COP 22) ble delegatene enige om å verne minst 30 prosent av alle hav- og landområder. Klima- og miljøminister, Espen Barth Eide, kommenterte at vi og må bli mer restriktive når vi bygger ned natur:

«– Norge har syndet. Vi har tillat for mye nedbygging av natur. Hytteutbygging og vei er verstingene når det kommer til naturtap». Espen Barth Eide, til E24[7].

Vi ber Flå kommune, med disse ord, ta vår klage på vedtak til etterretning.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Buskerud

Kaja Høgås

Kaja Høgås
Koordinator
FNF Buskerud

[7] Hyttebygging gir miljøbekymring: – Norge har syndet (inyheter.no)